

Deze pagina is overgezet naar een nieuw softwaresysteem en kan in de laatste versie tijdelijk worden bekeken en verder worden bewerkt op:

<https://christipedia.miraheze.org/wiki/Agressie>

Agressie heeft volgens het woordenboek (Van Dale) twee betekenissen: 1 aanval, met name van de ene staat op de andere; 2 agressiviteit. Agressiviteit is het agressief-zijn. *Agressief* betekent volgens het woordenboek: geneigd om aan te vallen of te vechten; aanvallend. Veel Nederlanders zien anno 2008 agressiviteit als een van de belangrijkste problemen van de samenleving.

De eerste daad van agressie die in de **Bijbel** genoemd wordt is de moord op Abel. Een zoon van de eerste, in de zonde gevallen mens valt zijn broer aan:

Ge 4:3 Na verloop van tijd nu bracht Kain van de vruchten der aarde aan de HERE een offer;

Ge 4:4 ook Abel bracht er een van de eerstelingen zijner schapen, van hun vet; en de HERE sloeg acht op Abel en zijn offer,

Ge 4:5 maar op Kain en zijn offer sloeg Hij geen acht. Toen werd Kain zeer toornig en zijn gelaat betrok.

Ge 4:6 En de HERE zeide tot Kain: Waarom zijt gij toornig en waarom is uw gelaat betrokken?

Ge 4:7 Moogt gij het niet opheffen, indien gij goed handelt? Doch indien gij niet goed handelt, ligt de zonde als een belager aan de deur, wiens begeerte naar u uitgaat, doch over wie gij moet heersen.

Ge 4:8 Maar Kain zeide tot zijn broeder Abel: [Laten wij het veld ingaan]. Toen zij nu in het veld waren, stond Kain tegen zijn broeder Abel op en doodde hem.

Ge 4:9 Toen zeide de HERE tot Kain: Waar is uw broeder Abel? En hij zeide: Ik weet het niet; ben ik mijns broeders hoeder?

Tien procent van de Nederlanders voelt zich anno 2008 vaak eenzaam en ongelukkig; een verdubbeling in vergelijking met vijf jaar geleden. Veel Nederlanders zien als **belangrijkste problemen** van de samenleving egoïsme, onverdraagzaamheid, agressiviteit en een gebrek aan respect.^[7]

In het **verkeer** in Nederland komt ook veel agressie voor. De helft van de Nederlanders (anno 2007) vindt zichzelf slachtoffer van agressief of onbeschoft gedrag in het verkeer. Dit gedrag varieert van schelden, bumperkleven en afsnijden tot het maken van obscene gebaren. Eenderde van de ondervraagde Nederlanders noemt zich dader. Vier procent heeft zelfs een wapen, meestal een slagwapen, in de auto. Bijna tweederde vindt dat de agressie ontoelaatbare vormen aanneemt^[9].

"Bijna een miljoen weggebruikers hebben wel eens te maken met agressie in het verkeer. Bijna 650.000 mensen zeggen zelfs minstens een keer per week agressief gedrag mee te maken. (...) Het gaat vooral om bumperkleven, snijden, lichtsignalen of non-verbale agressie zoals de middelvinger."

(Radio Nederland Wereldomroep, nieuwsbericht 20 februari 2009)^[3]

In 2005 werd van alle reizigers in het openbaar vervoer 7,3 procent slachtoffer van agressie. Daarbij ging het meestal om diefstal of bedreiging; ongeveer één procent van de reizigers werd mishandeld^[2].

Jongeren mishandelen buspassagier

"Een vrouw van 59 jaar uit Ede is dinsdagavond door een jongen en een meisje in de bus mishandeld. De vrouw maakte een opmerking omdat twee meisjes hun voeten op de bank hadden gelegd. Na een woordenwisseling spuugde een van hen de vrouw in het gezicht. Vervolgens hield een jongen de vrouw vast, zodat het meisje de vrouw kon schoppen en slaan. De twee meisjes en jongen sloegen op de vlucht toen een andere passagier te hulp schoot. De politie onderzoekt de zaak."

Bron: Radio Nederland Wereldomroep, 12 maart 2008.

Staken tegen agressie

"Buschauffeurs van Veolia in Ede hebben woensdagochtend vanaf vijf uur het werk neergelegd omdat ze agressie in de bus zat zijn. Dat heeft een woordvoerder van FNV Bondgenoten gezegd. De laatste tijd hebben de chauffeurs in Ede veel te maken met agressieve passagiers."

Bron: Nu.nl, 11 maart 2009.

Geweldsincident op station Almere

"Op station Almere-Muziekwijk is een man aangehouden die had geprobeerd om een NS-medewerker voor de trein te duwen. De man reed zonder geldig kaartje van Weesp naar Almere. Toen hij daar op werd aangesproken, begon hij de spoorwegmedewerkers te bedreigen en te beledigen. Daarbij gaf hij een van hen een duw, op het moment dat er een trein aankwam. Een collega die tussenbeide wilde komen, werd geslagen. Drie weken geleden werden op het station Almere-Centrum twee NS-medewerkers ernstig mishandeld. Het jongste incident komt daags voor een landelijke actiedag tegen geweld. Op verschillende plaatsen in Nederland laten werknemers en werkgevers maandag merken dat ze de agressie zat zijn."

Bron: Radio Nederland Wereldomroep, 6 april 2009.

De helft van de vrachtwagenchauffeurs had in 2011 te maken met agressie. In dertig procent van die gevallen is ook sprake van fysiek geweld^[13]. In binnensteden komen agressie en geweld het vaakst voor.

Agressie **op het werk** komt in Nederland (anno 2010) steeds vaker voor^[6]. Een derde van de werknemers in Nederland was in 2011 slachtoffer van agressie op het werk^[15]. Agressie door mensen van buiten het bedrijf (klanten, patiënten, leerlingen of passagiers) kwam bij een kwart van de werknemers voor en was daarmee de meest voorkomende vorm. Bij 16 procent ging het om agressie door mensen binnen het bedrijf (leidinggevenden of collega's).

In 2009 sloeg de vakcentrale FNV alarm over het toenemende geweld tegen personeel van onder andere hulpdiensten en het openbaar vervoer.

"Een op de tien voelt zich niet veilig op de werkplek, vooral onder oudere werknemers speelt het probleem. Ook zijn medewerkers van publieke functies, zoals ambulancepersoneel en buschauffeurs, vaak het doelwit: tweederde kwam in aanraking met geweld en veruit de meesten van hen hebben dit niet besproken met de werkgever."

(Radio Nederland Wereldomroep, nieuwsbericht 7 april 2010)

Volgens de Arbeidsinspectie in Nederland wordt vier op de vijf **agenten** (dus 80%) wel eens geconfronteerd met bedreiging of intimidatie (stand 2009). De Arbeidsinspectie noemt de situatie zorgelijk^[5].

In Nederland krijgt 89 procent van het **ambulancepersoneel** te maken met agressie (stand 2008). De minister van Binnenlandse Zaken, mevr. Ter Horst, merkte op: "Dat is idioot veel en dat betekent dat we maatregelen moeten treffen"^[8].

100 man tegen hulpverleners in Noordwijk

Ongeveer 100 mensen hebben zich in de nacht van zaterdag op zondag tegen politieagenten en ambulancepersoneel gekeerd in Noordwijk. Volgens de politie moesten agenten ingrijpen om te zorgen dat ambulancebroeders bij een gewonde 16-jarige bromfietser konden komen, die een aanrijding met een voetganger had gehad. Vanuit het publiek zijn onder meer flessen gegooid naar agenten. Volgens een politiewoordvoerder hebben omstanders ook aan het slachtoffer staan trekken. Het ongeluk gebeurde rond sluitingstijd van de uitgaansgelegenheden om twee uur. Omdat de ambulancebroeders niet bij het slachtoffer konden komen, probeerden agenten meerdere malen de weg vrij te maken. Daarbij werd het publiek onder meer gemaand met een megafoon. Toen dit niet werkte, vormden agenten een linie en zijn honden ingezet. Uiteindelijk hebben de agenten het publiek met wapenstokken naar achteren gedreven zodat de hulpverleners hun werk konden doen. Een persoon is aangehouden. De bromfietser mocht na een kort verblijf in het ziekenhuis naar huis.

Bron: Radio Nederland Wereldomroep, 12 aug. 2012

In 2012 luidden **GGZ-verplegers** in Nederland de noodklok over agressie. Volgens hen hebben in 2011 zeven van de tien collega's te maken gehad met verbale agressie. Vier op de tien werden fysiek belaagd. Een groot aantal verpleegkundigen kwam daardoor in de ziektewet^[14].

In Nederland is veel agressie tegen **onderwijsondersteuners**, zoals conciërges, technisch en administratief personeel. Een derde van de conciërges op scholen in Nederland heeft last van fysieke agressie (2012). Acht op de tien heeft te maken met verbale agressie. De fysieke agressie neemt vormen aan van een door opzet beschadigde auto tot mishandeling met blijvend letsel tot gevolg. Wat verbale agressie betreft komt uitschelden het meest voor. Zes op de tien conciërges heeft hier last van gehad. Verder komen intimidatie (50 procent) en bedreiging (30 procent) vaak voor^[16].

"De helft van het ondersteunend personeel op scholen heeft te maken met agressie. (...) Een op de vijf is zelfs slachtoffer geweest van lichamelijk geweld. Het gaat hier om onderwijsondersteuners, zoals conciërges, technisch personeel en administratief medewerkers. Leraren ondervinden minder geweld. Volgens de Onderwijsbond CNV komt dat doordat het ondersteunend personeel niet voor de klas staat en vaker klachten en vragen van leerlingen moet oplossen. Veel onderwijsondersteuners zeggen dat ze de laatste jaren met meer agressie te maken hebben gehad. Toch voelt bijna elke ondervraagde zich nog veilig op school."

(Radio Nederland Wereldomroep, 6 december 2006)^[1]

In Nederland is ook veel agressie tegen personeel van woningcorporaties. Bijna de helft van de **werknemers van woningbouwverenigingen** heeft geregeld te maken met agressieve klanten (anno 2009). Het gaat dan bijvoorbeeld om onderhoudsmedewerkers of medewerkers die achterstallige huur innen. Personeel wordt uitgescholden en bedreigd, soms fysiek^[4].

In 2010 werd bekendgemaakt dat de **brandweervrijwilligers**, in Nederland ruim 21.000 in getal, steeds vaker agressie en geweld ondervinden.

"Brandweervrijwilligers krijgen steeds vaker met agressie en geweld te maken. Bijna zestig procent van de vrijwillige brandweerlieden is wel eens uitgescholden, bedreigd of mishandeld. Tachtig procent verwacht daar ook in de toekomst mee te maken te krijgen, blijkt uit een peiling van de NOS en de Vakvereniging Brandweervrijwilligers, VBV. De vereniging schrikt van de resultaten en wil snel overleg met het ministerie van Binnenlandse Zaken."
(Radio Nederland Wereldomroep, nieuwsbericht 11 aug. 2010)

Meer dan de helft van de jonge **vakantiewerkers** in supermarkten heeft anno 2011 wel eens te maken met agressieve klanten. In andere winkels ligt dat percentage ruim boven de dertig. Veel klanten nemen jongeren niet serieus en reageren snel geëgerd op hen^[11].

Politici worden vaker met geweld en de dood bedreigd. Volgens het Team Bedreigde Politici, een politieteam opgericht in 2005, waren er in 2010 201 strafbare bedreigingen geuit. In 2009 waren dat er 186. Een derde van de bedreigingen kwam via sociale netwerken als Hyves en Facebook. Een op de drie bedreigingen kwam van minderjarige jongeren. Volgens het Openbaar Ministerie (2011) is de stijging van het aantal bedreigingen te wijten aan de verharding van samenleving en de laagdrempeligheid van sociale media^[11].

Meer geweld tegen politici

De afgelopen jaren zijn agressie en geweld tegen politici bij provincies, gemeenten en waterschappen toegenomen. Volgens cijfers die minister Spies aan de Tweede Kamer heeft gestuurd, gaf dit jaar 38 procent van de politici aan dat ze in aanraking zijn gekomen met agressie en geweld. In 2010 was dat nog 32 procent. Bij de ambtenaren bleven de cijfers gelijk. De helft van de ambtenaren die in contact komen met burgers, zegt te kampen te hebben met geweld en agressie. Minister Spies noemt de maatregelen tegen agressie en geweld een zaak van lange adem. Ze roept alle betrokkenen op met hernieuwde energie te werken aan training en voorlichting.

Bron: Radio Nederland Wereldomroep, 25 okt. 2012

Sociale media leiden makkelijk tot het ontstaan van ruzies en vechtpartijen. **Cyberpesten** neemt toe, vooral onder meisjes (stand 2010). Een nieuw fenomeen is dat jongeren sociale media gebruiken om zich te mobiliseren voor vechtpartijtjes buiten de scholen.

"Ruzies en vechtpartijen op scholen ontstaan steeds vaker op sites als Hyves, Facebook, MSN en Twitter. Vooral meisjes plaatsen berichten waarin ze elkaar uitschelden, uitdagen, beledigen en vernederen. Dat blijkt uit een rondgang van de NOS langs middelbare scholen. Schooldirecteuren krijgen bijvoorbeeld telefoontjes van ouders die zeggen dat hun kind niet meer naar school durft omdat het is bedreigd. De belangenorganisatie van middelbare scholen, de VO-raad, en de Vereniging van Schoolleiders bevestigen dat het probleem groeit. Volgens de organisaties ontstaat er steeds meer een straatcultuur en dringt agressie op internet de scholen binnen. Twee weken geleden was er tussen leerlingen van drie scholen een massale vechtpartij op station Muiderpoort in Amsterdam. Ook die ruzie was ontstaan op populaire sociale netwerksites."

(Radio Nederland Wereldomroep, nieuwsbericht 27 maart 2010)

In de **sport** komt ook steeds meer agressie voor. Van 2004 tot 2006 is 12 procent van de sporters getuige is geweest van fysieke agressie op het veld. Een op de acht scheidsrechters in het amateurvoetbal voelt zich meer dan eens onveilig tijdens het fluiten^[10].

Oorzaken

Algemeen-menselijke oorzaak: de zondige geaardheid van de mens. Het zondeprobleem is een universeel probleem, sinds de zondeval een probleem van alle plaatsen en tijden.

Ro 3:9 Wat dan? Zijn wij uitnemender? Helemaal niet. Wij hebben immers tevoren zowel Joden als Grieken beschuldigd, dat zij allen onder de zonde zijn,

Ro 3:10 zoals geschreven staat: 'Er is geen rechtvaardige, ook niet een;

Ro 3:11 er is niemand die verstandig is; er is niemand die God zoekt;

Ro 3:12 allen zijn zij afgeweken; samen zijn zij nutteloos geworden; er is niemand die goed doet, er is er zelfs niet een';

Ro 3:13 'hun keel is een open graf; met hun tongen plegen zij bedrog'; 'addergif is onder hun lippen';

Ro 3:14 'hun mond is vol vervloeking en bitterheid';

Ro 3:15 'hun voeten zijn snel om bloed te vergieten;

Ro 3:16 vernieling en ellende is op hun wegen;

Ro 3:17 en de weg van de vrede hebben zij niet gekend';

Ro 3:18 'geen vrees voor God staat hun voor ogen'.

Ro 3:19 Nu weten wij, dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot hen die onder de wet zijn, opdat elke mond wordt gestopt en de hele wereld strafschuldig wordt voor God.

(TELOS)

Maatschappelijke oorzaken in Nederland:

- toenemende ongehoorzaamheid
- toenemende minachting voor overheidspersonen
- toenemende liefdeloosheid
- stress: de maatschappij is stressvol.
- culturele verschillen en spanningen in onze multiculturele samenleving
- minder tijd steken in de opvoeding van kinderen
- gebrek aan leiding en regels in de opvoeding
- door sociale internetmedia is het makkelijker een groep te organiseren rond een geweldsidee
- door de anonimiteit van internet is er minder sociale controle en wordt het makkelijker om zich agressief te uiten
- culturele nadruk op assertiviteit (voor jezelf opkomen)
- overvloed van geweld op tv, in bioscoopfilms en video games. Conflicten worden daarin vaak gewelddadig opgelost.
- meer mensen zonder een persoonlijke omgang met God (de Weerhouder van agressie)
- toenemende agressie (agressie lokt een agressieve reactie uit).

Bestrijding

De toegenomen agressie wordt bestreden door maatregelen ter voorkoming of beperking van agressie en geweld. Voorbeelden:

- training in communicatieve vaardigheden. Die training moet dreigende situaties helpen voorkomen of zorgen dat een incident niet uit de hand loopt.
- hogere en bredere balies
- bewakingscamera's

- oproep om vaker geweldsincidenten te melden en aangifte te doen
- gedragscursus voor agressieve automobilisten (België, Duitsland)
- zero-tolerancebeleid

Agressie afleggen

Wanneer een mens door [beking](#) en [geloof](#) vergeving van zonden ontvangt en een volgeling van de Heer Jezus wordt, wordt zijn karakter beschaafd en veredeld. De agressie zal afnemen.

Voetnoten

1. ? De cijfers zijn uit een onderzoek van Onderwijsbond CNV en de publieke omroep NCRV.
2. ? Dat blijkt uit drie afzonderlijke onderzoeken van het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Gegevens 2006.
3. ? Blijkens onderzoek onder weggebruikers van het Bureau Verkeershandhaving OM (BVOM). Gegevens 2009.
4. ? Bron: Radio Nederland Wereldomroep, nieuwsbericht 31 aug. 2009.
5. ? Het onderzoek is in 2009 gedaan bij de helft van de 26 Nederlandse korpsen.
6. ? Zo blijkt uit een peiling onder FNV-leden. Hiervan werd in 2010 bericht.
7. ? Dat blijkt uit onderzoek in opdracht van het Leger des Heils. Hiervan werd bericht door Radio Nederland Wereldomroep, 6 okt. 2008.
8. ? Uit het nieuws in september 2008.
9. ? Zo is gebleken uit een enquête onder 24.000 Nederlanders. Hiervan werd bericht door Radio Nederland Wereldomroep 2 juni 2007.
10. ? Zo bleek uit een onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau. Hiervan werd bericht door Radio Nederland Wereldomroep 24 april 2007.
11. ? Nieuwsartikel [Bedreigingen politici toegenomen](#), op NOS.nl dd. 22 maart 2011.
12. ? Bron: Radio Nederland Wereldomroep, nieuwsbericht 15 aug. 2011. De cijfers blijken uit onderzoek van de vakbond CNV Jongeren onder vakantiekrachten.
13. ? Dat blijkt uit cijfers van Transport en Logistiek Nederland van 2011.
14. ? Bron: Radio Nederland Wereldomroep, nieuwsbericht 6 aug. 2012.
15. ? Dat meldde het Centraal Bureau voor de Statistiek. Bron: Radio Nederland Wereldomroep, nieuwsbericht 1 okt. 2012
16. ? Bron: Radio Nederland Wereldomroep, nieuwsbericht 25 okt. 2012.